

Referat: Statul roman in timpul lui Caius Iulius Caesar Octavianus Augustus

Octavianus se asaza in fruntea Romei exercitand putere de imparat, dar afisand o falsa democratie, prin pastrarea unui senat lipsit practic de putere. Aceasta formula, ce va fi mentinuta pana spre sfarsitul secolului al III-lea e.n., a capatat numele de principat. Numele i se trage de la princeps, prezent in titulatura demnitatii de "primul cetatean al republicii", dobandita de Octavianus in anul 30 i.e.n. (pana atunci fusese reinnoit in functia de consul, de la data destramarii triumviratului, in 32 i.e.n.), precum si in cea de "primul senator", dobandita in 28 i.e.n., demnitati sintetizate in formula princeps rei publicae.

O abila campanie de propaganda, presarata cu aparente mari favoruri si binefaceri publice (in calitate de censor, in 29 i.e.n., Octavianus inchide portile templului lui Ianus din Roma, semn al statornicirii pacii, primita cu entuziasm de populatie), il urca treptat pe Octavianus pe scara maririlor, fara ca vreun moment sa se afirme, in mod oficial, singularitatea puterii imperiale. La 13 ianuarie 27 i.e.n., Octavianus, sub pretextul reorganizarii statului (in 17 provincii, din care 7 imperiale si 10 senatoriale), isi ia imperium proconsulare in 7 provincii, ceea ce-i conferea veniturile acestora si comanda armatei.

Dupa trei zile, la 16 ianuarie 27 i.e.n., Octavianus face sa i se decerneze cognomenul sacru de Augustus (glorificatul, maritul de catre divinitate, denumire ce se dadea pana atunci numai celor sfinte), termen religios care-i acorda misie divina, precum si titlul Imperator Caesar Augustus divi filius (fiul divinului), inca o data, propaganda sa demagogica pacali si senatul si poporul. Bazat pe forta militara tinuta in umbra, dar de care toata lumea stia (nu-si lasase la vatra toate legiunile folosite anterior), Octavianus facuse o declaratie de parada pe 13 ianuarie 27 i.e.n., prin care renunta la imputernicirile extraordinare, restaura in drepturile sale republica si-si anunta dorinta de a se retrage. Senatori si amici, pusi de el, "il roaga" sa pastreze puterea si astfel capata titlurile si functiile de la 13 si 16 ianuarie.

Demagogia regimului lui Octavianus atinge cote deosebite, ce vor fi mentinute de-a lungul intregii sale domnii. Astfel, dualismul exercitarii puterii este exprimat prin existenta puterii reale a principelui si a casei sale, pe de o parte, iar pe de alta, prin pastrarea liniei formale a senatului, care emitea numai hotarari sugerii le de Octavianus si apropiatii sai, constituiti in consiliul principelui (consilium principis) sau, de cele mai multe ori, n proba masurile acestuia.

La inceput, Octavianus mai respecta, de bine de rau, obiceiul si vechile legi, dar apoi, mai exact din 24 i.e.n., nu mai tinu seama nici de acestea, senatul acordand-i privilegiul de a nu mai fi legat de legislatie. in 23 i.e.n., o noua reorganizare a regimului (prilejuita de o grava boala a principelui) consacra total principatul: Octavianus preia pe viata puterea tribunicala, extinde imperium proconsulare in intregul stat - imperium majus (deci intreaga comanda a armatei), isi aroga dreptul de veto asupra actelor tuturor magistratilor, iar mai tarziu, din 19 i.e.n., reia puterile consulare pe

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

---

viata si functia de prefect al moravurilor, ceea ce-i conferea puterea de a inlocui sau a recomanda (jus commendationis) in diverse functii, dupa moralitatea candidatilor, apreciere conforma etalonului moral al imparatului.

Consulatul, pentru a rasplati si onorific pe oamenii sai, este mentinut de Octavianus, dar modificat: se aleg mai multe perechi de consuli, prima - consules ordinari - intra pe post la inceputul anului dandu-i acestuia numele lor, apoi conduceau alte perechi de consuli - consules sufferti. Treptat si alte titluri sau functii (sau largiri de functii) se adunara in unica persoana a principelui, devenit un cumulard tipic. Astfel, largi treptat imperium proconsulare pana la dreptul de a pastra trupe in Capitala, celebrele cohorte pretoriene, infiintate oficial in 2 i.e.n., pentru paza personala a principelui, care capata, in acelasi an, titlul de parinte al patriei (pater patriae, consfintind o legatura personala cu fotti cetatenii), ce se adauga celui religios, de cel mai mare preot, ce si-l luase in 12 i.e.n., la moartea fostului pontifex maximus, Lepidus.

Valoarea titlului "imperator" se schimba, de la comandant de oaste ce a obtinut victoria si purtat numai pana la triumf, Octavianus incluzandu-l pe viata in numele sau, cu toate ca, de fapt, Octavianus nu obtinuse de unul singur nici o victorie. si autoritatea era fara stralucire proprie. Chiar Octavianus declara ca "in autoritate i-am intrecut pe toti, dar n-am avut deloc o putere mai mare decat altii care au fost colegi de-ai mei de magistratura". Cu toate acestea, turul de forta pe care-l reusi propaganda imperiala facu ca autoritatea suprema (auctoritas) sa treaca de la detinatorul de obicei (senatul in viata de stat si tutorele in viata de familie) in mainile unui singur om.

Acest om a reusit pentru ca a impartit apropiatilor atat favoruri, cat si bani si pentru ca si-a platit excelent slujitorii din aparatul militar si propagandistic. O ingenioasa reforma fiscala i-a furnizat mijloacele inca din ziua instaurarii principatului (13 ianuarie 27 i.e.n.). Astfel, provinciile din granite (Siria, trei provincii galice, nordul Hispaniei si altele, cu totul sapte la numar) devenind imperiale varsau veniturile in visteria imperiala (fiscum) care emitea moneda de argint si de aur. Vechile provincii (Africa, Macedonia, Galia Narbonensis, Asia etc.), cu toate ca ramaneau senatoriale si varsau veniturile in visteria senatului (acrarium), care batea moneda de arama, rotunjesc si ele veniturile imperiale, deoarece imparatul controla cifrele si participa la "completari" cu propria-i caseta.

Cateva personalitati care l-au slujit cu fidelitate, intre care celebrii Gaius Cilnius Maecenas si Marcus Vispanius Agrippa, dotati cu inteligenta politica si militara, au adunat in cercul din jurul imparatului (prietenii - amici - si insotitori - comitatus) pe cei mai Inzestrati contemporani, intre care poetii Publius Vergilius Maro, Quintius Iloratus Flaccus, Albius Tibullus, Sextus Propertius, Publius Ovidius Naso (acesta va fi totusi exilat la Tomis - Constanta, de astazi -, in 6 e.n., in urma unei afaceri sentimentale ce nu era pe gustul dictatorului), istoricul Tit-Livius care, cu loate ca incepe in 27 publicarea operei sale fundamentale, (Ab urbe condita), este produs tipic al epocii lui Augustus.